

eller Mesterstykke, men alene en Attest for, at den, der vil udøve et af disse Haandværk, et vist Antal Aar har staaet i Lære og arbejdet som Svend. Disse Bestemmelser blive i øvrigt meget omgaaede. Noget andet er, at de forskellige „Genossenschaft“er kunne, hvis de ville, foreskrive, at Duelighedsbeviserne ikke udstedes uden forudgaaende Fagprøve.

Efter 1883 ere talrige Lovforslag indbragte i reaktionær Retning, særlig af det antisemitiske Parlamentsmedlem Brins Lichtenstein, der forlanger Duelighedsbeviser ogsaa paa Industriens og Handelens Omraade. Endvidere er der fra Regeringens Side i 1895 indbragt et Lovforslag, af hvilket et Eksemplar vedlægges. Den nuværende klerikale Handelsminister, Baron Dupauli, interesserer sig stærkt for Spørgsmaalet, men efter hvad Direktøren i Handelsministeriet, Herr von Weigelsberg sagde mig, er der dog næppe Grund til at antage, at det vil lykkes at beskytte de mindre Haandværkere endnu stærkere end hidtil. Dertil ere Generne for Publikum alt for store. Direktøren udtalte imidlertid, at om end Duelighedsbeviserne maatte anses for at være vel sete i Haandværkerstanden, særlig hvis de yderligere kunde stærkes og udvides, saa vare dog Forholdene paa dette Omraade ganske søregne i Øvrigt, hvorfor han stærkt advarede mod uden videre at overføre her gældende Bestemmelser paa Udlandet.

Om hele Næringsspørgsmaalet har der i 1893 været nedsat en Kommission, der har udgivet en særdeles interessant og praktisk ordnet Beretning, indeholdende Besvarelse af en stor Mængde Spørgsmaal, der ere stillede til faavel Tilhængere som Modstandere af Næringsfriheden. I Registret til vedlagte Eksemplar (Pag. 1183 til 1184) vil findes angivet alle de Steder i Beretningen, der specielt dreje sig om „Beschäftigungsnachweis“. Noget bedre Materiale til i de herpåværende Industri- og Haandværkerfredse at lære Opfattelsen at kende om Nytten af disse Duelighedsbeviser kan overhovedet ikke tænkes, saa indgaaende og altsidig er Spørgsmaalet belyst fra alle Sider. Som det vil ses, ere Argumenterne for disse Certifikater nærmest, at de formindste den usunde Konkurrence inden for selve Faget og beskytte Haandværkerne i Kampen mod Storindustrien, at de holde udbygtige Arbejdere borte fra Faget, og at de høre Renommeet over for Udlandet ved at forhindre Eksporten af flette Varer. Som Mangler derved anføres, at de ere til stor Gene for Konsumenterne, at de ikke passe til Nutiden, hvor Arbejdets Deling er saa udviklet, at de forhindre Arbejderne fra at gaa fra et Erhverv over til et andet, og at Kampen mod Storindustrien netop vanskeliggøres, naar Duelighedsbevis ikke kræves af sidstnævnte, men at paa den anden Side Eksporten af Fabrikvarer vilde umuliggøres, hvis dette ogsaa var Tilfældet.

Jeg skal til Slutning kun bemærke, at der til Lovforslaget af 1895 slutter sig en Betænkning (Side 61 til 105), hvori den daværende Regerings Stilling til Næringsspørgsmaalet fremsættes.

Et Eksemplar af „Die Gewerblichen Genossenschaften in Osterreich 1895“ fremsendes ligeledes. Side 16* findes angivet, hvor længe Læretiden er i Gennemsnit i alle Foreninger, og i hvor mange der er fastsat Bestemmelser med Hensyn til Lærlingeprøver (80,5 pCt. have mere eller mindre nøjagtige Forfrister i saa Henseende, 19,5 pCt. aldeles ingen).

(Undert.) **Ahlfeldt Laurvig.**